ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету
гуманітаристики, психології та спорту
27 серпня 2026 р., протокол № 8
Голова Вченої ради
_____Людмила МОГЕЛЬНИЦЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОДІАГНОСТИКА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності С4 «Психологія»
освітньо-професійна програма «Екстремальна психологія»
факультет гуманітаристики, психології та спорту
кафедра психології та соціального забезпечення

Схвалено на засіданні кафедри психології
та соціального забезпечення
25 серпня 2026 р., протокол № 8

Завідувач кафедри
_____ Марина ОКСЮТОВИЧ

Гарант освітньо-професійної програми
_____ Марина ОКСЮТОВИЧ

Розробник: доктор економічних наук, професор, професор кафедри психології та соціального забезпечення МЕЛЬНИЧУК Дмитро

Житомир
2026 – 2027 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Психодіагностика» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності С4 «Психологія» освітньо-професійна програма «Екстремальна психологія» затверджена Вченою радою факультету гуманітаристики, психології та спорту від 27 серпня 2026 р., протокол № 8.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – **6**	Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика та інформація»	Обов'язкова
Модулів – **1**	Спеціальність: С4 «Психологія»	**Рік підготовки:**
Змістових модулів – **3**		2-й
Загальна кількість годин – **180**		**Семестр**
		4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – **5,0** самостійної роботи студента – **6,3**	Освітній ступінь: «бакалавр»	**Лекції**
		32 год.
		Практичні, семінарські
		48 год.
		Лабораторні
		– год.
		Самостійна робота
		100 год.
		Індивідуальні завдання
		Вид контролю: екзамен

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 44 % аудиторних занять, 56 % самостійної та індивідуальної роботи.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Психодіагностика» є забезпечення майбутніх психологів теоретичними знаннями з основ психодіагностики та практичними вміннями добирати, застосовувати й інтерпретувати валідні та надійні психодіагностичні методи в умовах екстремальних і кризових ситуацій, під час роботи з людьми, які зазнали психотравмуючого досвіду, і з фахівцями професій підвищеного ризику, а також формувати на їх основі обґрунтовані висновки й рекомендації.

Предметом дисципліни є методи вимірювання й оцінки індивідуально-психологічних особливостей, психічних станів і ризиків людини, процедура діагностичного обстеження та формування діагностичного висновку в умовах екстремальних, кризових і реабілітаційних ситуацій.

Завданням вивчення дисципліни «Психодіагностика» є:

– ознайомлення здобувачів освіти з психометричними засадами, класифікацією методів та принципами добору інструментарію;

– формування вмінь проводити діагностичну бесіду, клінічне інтерв'ю та оцінку психічного статусу;

– опанування методів діагностики інтелекту, особистості, емоційних станів, стресу, травми, суїцидального ризику, адиктивної поведінки, невротичних і психосоматичних проявів;

– висвітлення специфіки психодіагностики у професійній діяльності в ризикових умовах, кризових ситуаціях, у роботі з дітьми, сім'ями та особами в процесі реабілітації;

– вироблення навичок клініко-психологічної диференціації норми, адаптаційної реакції на екстремальну подію та розладу й взаємодії з лікарем та мультидисциплінарною командою;

– формування умінь складати діагностичний висновок і формулювати рекомендації щодо консультування, психокорекції та психотерапії з дотриманням етичних вимог.

Відповідно до стандарту вищої освіти України з галузі знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація», спеціальності С4 «Психологія» та змісту освітньо-професійної програми «Екстремальна психологія», опанування навчальної дисципліни «Психодіагностика» забезпечуватиме формування інтегральної компетентності та таких загальних (ЗК) і спеціальних (СК) компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК12. Здатність надавати експертну оцінку психологічним явищам, процесам та станам особистості в умовах кризових ситуацій.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими таких програмних результатів навчання освітньо-професійної програми «Екстремальна психологія»:

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади та процедура діагностики

Тема 1. Психодіагностика як наука і практика: предмет, завдання, історія (ЗК2, СК3, СК4, ПРН2, ПРН3).

Психодіагностика як наука й практика вимірювання індивідуально-психологічних особливостей. Місце в системі психології: зв’язок із загальною, диференціальною психологією та психометрикою. Предмет, об’єкт і завдання. Функції: описова, класифікаційна, прогностична, моніторингова. Діагностичний конструкт і операціоналізація. Методика та її ознаки: стандартизація, надійність, валідність, норми. Значення поняття норми. Джерела даних і мультиметодний підхід. Основні підходи: психометричний, клінічний (ідіографічний), експериментально-діагностичний, проєктивний. Історія: від перших експериментальних вимірювань і тестів інтелекту до цифрових платформ. Структура діагностичної діяльності. Психологічний діагноз і його рівні. Діагностичне мислення, гіпотези, когнітивні упередження. Помилки діагностичного рішення, чутливість і специфічність. Принципи психодіагностики й етичні основи процедури.

Тема 2. Психометричні засади: надійність, валідність, стандартизація, норми (ЗК2, СК4, СК5, ПРН5, ПРН7).

Вимірювання в психології: точність і її показники. Надійність: стабільність результату, внутрішня узгодженість, узгодженість оцінювачів. Валідність: змістова, конструктна, критеріальна. Стандартизація: єдині умови проведення, обробки й інтерпретації. Сирий бал і його інтерпретація щодо норм. Норма як орієнтир типового рівня виконання для певної групи. Залежність норми від вибірки, віку, культури, ситуації. Стандартні шкали: стени, Т-бали, процентилі. Похибка вимірювання у висновку. Надійність методики в одній групі й обмеження в іншій. Особливі групи: люди після травми, екстремальні умови. Скринінг: ймовірність розладу й потреба в поглибленому обстеженні.

Тема 3. Класифікація методів психодіагностики та принципи добору інструментарію (ЗК1, ЗК6, СК5, ПРН5, ПРН6).

Тести, опитувальники, проєктивні техніки. Спостереження, бесіда, експеримент. Аналіз продуктів діяльності. Тести здібностей і досягнень. Опитувальники самозвіту. Проєктивна інтерпретація неструктурованого матеріалу. Психофізіологічні й нейропсихологічні методи як об’єктивна опора. Сфера застосування й межі кожного методу. Точність інструмента й діапазон застосування. Діагностична батарея: взаємне доповнення методів. Добір за запитом, віком, станом

клієнта, часом і місцем. Бажаність відповідей у відборі й експертизі. Етичний вибір методу: безпека клієнта, межі компетентності фахівця.

Тема 4. Етика та процедура діагностичного обстеження (ЗК1, ЗК6, СК5, ПРН6, ПРН7, ПРН8).

Запит та інформована згода: мета, межі конфіденційності, наслідки обстеження. Неповнолітні й люди в гострому стресі: окремі способи згоди. Конфіденційність та її винятки. Методики лише в межах компетентності та ролі. Умови проведення, інструкція, фіксація відповідей. Порушення умов проведення діагностичного обстеження як фактор знецінення даних. Психодіагностичний висновок. Документація, зберігання, передача результатів. Захист тестових матеріалів.

Тема 5. Діагностична бесіда, клінічне інтерв'ю, спостереження та оцінка психічного статусу (ЗК1, СК3, СК4, ПРН6, ПРН11).

Бесіда як основа діагностики. Контакт, анамнез, скарги. Структуроване, напівструктуроване, вільне інтерв'ю. Клінічне інтерв'ю: скарги, динаміка, травматичний досвід, ресурси, контекст, ризики. Психічний статус: зовнішній вигляд, мовлення, афект, мислення. Увага, пам'ять, критичність. Спостереження за фіксованою схемою. Опис окремо від інтерпретації. Питання про суїцидальні думки як шлях до допомоги. Невербальні сигнали: дихання, тремор, дисоціація. Помилки інтерв'юера: ефект ореолу, підтвердження власної гіпотези, нав'язана відповідь. Контроль над власними упередженнями.

Змістовий модуль 2. Діагностика за напрямами клінічної та кризової практики

Тема 6. Діагностика інтелекту та когнітивних функцій (ЗК1, СК3, СК5, ПРН2, ПРН5, ПРН7).

Інтелект як система здібностей: вербальних, невербальних, пам'яті, швидкості обробки. Шкали Д. Векслера й матриці Дж. Равена. Норми й обмеження. Когнітивний скринінг: увага, пам'ять, виконавчі функції. Скринінгові шкали (MMSE, MoCA) і показання до поглибленої нейропсихологічної діагностики. Окремі методики для пам'яті, уваги, мислення. Цілісна інтерпретація. Причини змін: черепно-мозкова травма, стрес, депресія, соматика. Вплив стану клієнта: втома, тривога, недосипання. Культурні й освітні відмінності.

Тема 7. Діагностика особистості: опитувальники та проєктивні техніки (ЗК1, СК3, СК5, ПРН2, ПРН5, ПРН7).

Самозвіт і проєктивний матеріал: два шляхи вивчення особистості. Багатовимірні опитувальники: MMPI, 16PF, Велика п'ятірка. Профіль рис і

клінічних шкал. Шкали достовірності: бажаність, імітація, дисимуляція. Проєктивні техніки: малюнкові, сюжетні, незакінчені речення. Емоційний зміст за низької стандартизації. Профіль та його цілісна інтерпретація. Риса й стан: поведінка в кризі як реакція на ситуацію, перевірка в спокійніших умовах. Діагностика у відборі й у консультуванні. Стійкість, самоконтроль, здатність до ухвалення рішень. Висновок про особистість: поточні особливості, простір для змін.

Тема 8. Діагностика емоційних станів: тривога, депресія, афективні розлади (ЗК1, СК5, СК12, ПРН5, ПРН7).

Тривога й депресія як найчастіші запити. PHQ-9 і GAD-7: швидкий скринінг. Психологічний скринінг та критерії до нього. Шкала А. Бека для депресії. Шкала Ч. Спілбергера для ситуативної й особистісної тривожності. Контекст: тривога перед завданням і тривога без видимої причини. Норма, адаптаційна реакція, розлад. Центральне розрізнення. Коморбідність: депресія й ПТСР, тривога й адикція. Повторні виміри як джерела психологічних даних щодо ефективності допомоги.

Тема 9. Діагностика стресу, травми та посттравматичних станів (ЗК1, ЗК6, СК5, СК12, ПРН5, ПРН7).

Травматична подія: загроза життю, цілісності, втрата близьких. Гостра стресова реакція, ПТСР, складна травма, дисоціація. Скринінг PCL-5 та IES-R. Підтвердження клінічним інтерв'ю CAPS-5. Дисоціація: окремі шкали (DES). Дитячий травматичний досвід і опитувальники несприятливого досвіду. Обстеження поточних симптомів та функціонування людини. Ризик повторної травматизації під час обстеження. Динаміка симптомів у часі: тижні, місяці, роки. Результат для плану допомоги: стабілізація, консультування, психотерапія.

Тема 10. Діагностика суїцидального ризику, агресії та адиктивної поведінки (ЗК1, ЗК6, СК12, ПРН5, ПРН7, ПРН11).

Суїцидальний ризик та його оцінка. Повторюваність оцінки. Структуроване опитування про думки, плани, намір, доступ до засобів (C-SSRS). Чинники ризику: втрата, травма, розлука, хронічний стрес, депресія. Суїцидальний ризик, алкоголь і доступ до зброї. Захисні чинники: підтримка, мета, прив'язаність. Результат оцінки та пріоритетні кроки. Спостереження, безпечний план, залучення рідних чи керівника, невідкладне направлення. Агресія: поведінка, контекст, імпульсивність. Межа між захисною та руйнівною реакцією. Скринінг адикцій (AUDIT, DAST). Порушення конфіденційності заради безпеки. Обґрунтування й розмова з клієнтом.

Тема 11. Психодіагностика в клінічній практиці: невротичні та психосоматичні розлади, клініко-психологічна диференціація станів, взаємодія з лікарем і командою (ЗК2, ЗК6, СК4, СК12, ПРН5, ПРН7).

МКХ-11 і цілісна картина стану. Діагностична картина як сукупність симптомів, їхньої тривалості й впливу на життя. Роль психолога у встановленні медичного діагнозу. Спільна робота як джерело точності. Клініко-психологічна диференціація: тривога чи депресія, ПТСР чи адаптаційний розлад. Психічний розлад чи соматичне захворювання. Невротичні розлади: тривога, фобії, нав'язливості, тілесні скарги без органічної причини. Психосоматичні прояви: зв'язок емоційного стану й тілесних симптомів, алекситимія. Скринінг: HADS, PHQ-15, TAS-20. Симптоми негайного направлення: психотичні переживання, суїцидальний намір, сплутаність свідомості, виражене збудження. Психологічні дані та мультидисциплінарний огляд. Культурні й вікові особливості у контексті симптомокомплексів.

Змістовий модуль 3. Діагностика у професійній, кризовій та реабілітаційній практиці

Тема 12. Психодіагностика професійної діяльності в ризикових умовах: відбір, моніторинг, оцінка після критичних подій (ЗК1, ЗК2, ЗК6, СК5, СК12, ПРН5, ПРН6).

Професійна діяльність у ризикових умовах: загроза життю чи здоров'ю, брак часу, невизначеність. Незворотні наслідки рішень. Рятувальна, правоохоронна, медична, реабілітаційна й інші професії підвищеного ризику. Діагностика на різних етапах: відбір, підготовка, виконання завдань, відновлення, повернення до роботи. Професійно-психологічний відбір. Стійкість до стресу, самоконтроль, дії під тиском. Мотивація й відповідальність. Готовність команди: індивідуальне й групове. Довіра, згуртованість, комунікація, ставлення до керівника. Моніторинг стану працівників. Прості повторювані методики, бесіди, спостереження. Відмінність моніторингу від клінічної діагностики. Оцінка після критичних подій: гострі реакції, виснаження, моральна травма. Інформація для керівника та конфіденційність даних. Конфлікт інтересів організації й працівника. Адаптація методів психодіагностики до специфіки служби.

Тема 13. Діагностика в кризових ситуаціях і надзвичайних подіях (ЗК1, ЗК6, СК12, ПРН5, ПРН11).

Психодіагностика в умовах кризи. Надзвичайні події та їх психічні наслідки. Експрес-діагностика: спостереження, коротка бесіда, мінімальний набір шкал. Психологічний тріаж: негайно чи зачекати. Ознаки гострої реакції: ступор, розгубленість, паніка, дисоціація, агресія. Постраждалі, родичі, рятувальники у

кризових ситуаціях. Різні підходи до оцінки. Діти під час війни: поведінка, гра, малюнок. Передача результатів службам, лікарям, керівництву.

Тема 14. Діагностика дітей, підлітків та сім'ї (ЗК1, СК3, СК5, СК12, ПРН5, ПРН6).

Вікові норми та їх вікова диференціація. Методи за віком: гра, малюнок, спостереження. Опитування батьків і педагогів. Опитувальники для підлітків. SDQ та подібні інструменти. Швидка картина емоційних і поведінкових труднощів. Травма в дітей: регрес, соматичні симптоми, порушення сну, агресія, замкненість. Булінг: жертва, свідки, педагоги. Сім'я як система: стосунки, межі, ролі. Реакція сім'ї на кризу. Участь батьків як умова достовірності. Інтереси дитини та запити дорослих.

Тема 15. Діагностика осіб у реабілітації, зокрема ветеранів і поранених (ЗК1, ЗК2, СК3, СК12, ПРН2, ПРН5, ПРН7).

Повернення з війни: симптоми у контексті досвіду, модифікації соціальної ролі, ідентичності, зв'язків. ПТСР, депресія, тривога, адикції. Моральна травма й суїцидальні ризики. Когнітивні наслідки травм, зокрема вибухових. Психологічна й нейропсихологічна оцінка. Якість життя, соціальна адаптація, працездатність. Стосунки в сім'ї. Моральна травма, вчинок, подія та цінності людини. Стигматизація як перешкода обстеженню. Безпечний, добровільний формат психодіагностичних процедур. Динамічне оцінювання в реабілітації. Ресурси відновлення.

Тема 16. Інтерпретація, діагностичний висновок, цифрові технології та перспективи (ЗК6, СК4, СК12, ПРН3, ПРН7, ПРН8, ПРН11).

Інтерпретація як побудова цілісної картини стану людини. Структура психодіагностичного висновку: запит, процедура, результати, інтерпретація, рекомендації, обмеження. Рекомендації у контексті консультування, психокорекції, психотерапії, медичного обстеження. Мова висновку залежно від адресата: клієнт, лікар, керівник, суд. Цифрові платформи. Відповідальність фахівця. Штучний інтелект у діагностиці: нові можливості й ризики. Помилки алгоритмів, упередженість, захист даних. Адаптація та створення методик із перевіркою на вибірках. Перспектива: інтеграція методів, телеформати. Безперервна оцінка якості психодіагностики.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Змістові модулі	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
№1	**Змістовий модуль 1**				
	Тема 1. Психодіагностика як наука і практика: предмет, завдання, історія.	10	2	2	6
	Тема 2. Психометричні засади: надійність, валідність, стандартизація, норми.	12	2	4	6
	Тема 3. Класифікація методів психодіагностики та принципи добору інструментарію.	10	2	2	6
	Тема 4. Етика та процедура діагностичного обстеження.	10	2	2	6
	Тема 5. Діагностична бесіда, клінічне інтерв'ю, спостереження та оцінка психічного статусу.	11	2	2	7
	Модульний контроль №1	2	–	2	–
	Разом змістовий модуль 1	**55**	**10**	**14**	**31**
№2	**Змістовий модуль 2**				
	Тема 6. Діагностика інтелекту та когнітивних функцій.	12	2	4	6
	Тема 7. Діагностика особистості: опитувальники та проєктивні техніки.	12	2	4	6
	Тема 8. Діагностика емоційних станів: тривога, депресія, афективні розлади**.**	10	2	2	6
	Тема 9. Діагностика стресу, травми та посттравматичних станів.	13	2	4	7
	Тема 10. Діагностика суїцидального ризику, агресії та адиктивної поведінки.	10	2	2	6
	Тема 11. Психодіагностика в клінічній практиці: невротичні та психосоматичні розлади, клініко-психологічна диференціація станів, взаємодія з лікарем і командою.	10	2	2	6
	Модульний контроль №2	2	–	2	–
	Разом змістовий модуль 2	**69**	**12**	**20**	**37**
№3	**Змістовий модуль 3**				
	Тема 12. Психодіагностика професійної діяльності в ризикових умовах: відбір, моніторинг, оцінка після критичних подій.	13	2	4	7
	Тема 13. Діагностика в кризових ситуаціях і надзвичайних подіях.	10	2	2	6
	Тема 14. Діагностика дітей, підлітків та сім'ї.	10	2	2	6
	Тема 15. Діагностика осіб у реабілітації, зокрема ветеранів і поранених.	10	2	2	6
	Тема 16. Інтерпретація, діагностичний висновок, цифрові технології та перспективи.	11	2	2	7
	Модульний контроль №3	2	–	2	–
	Разом змістовий модуль 3	**56**	**10**	**14**	**32**
РАЗОМ		**180**	**32**	**48**	**100**

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

Назва теми	К-ть годин
Тема 1. Діагностичне питання й діагностична гіпотеза, структура діагностичної діяльності, межі компетенції діагноста.	2
Тема 2. Розрахунок надійності й валідності, стандартизація, шкали, норми та адаптація методик для постраждалих.	4
Тема 3. Добір діагностичної батареї за запитом у кризі та обґрунтування її складу.	2
Тема 4. Інформована згода, протокол і структура обстеження, розбір етичних ситуацій із постраждалими.	2
Тема 5. Складання схеми діагностичної бесіди та оцінка психічного статусу за спостереженням у кризі.	2
Модульний контроль №1	2
Тема 6. Методики інтелекту й когнітивних функцій: проведення, підрахунок балів, профіль, вплив стресу.	4
Тема 7. Інтерпретація особистісного профілю за опитувальниками та проєктивними техніками, стресостійкість.	4
Тема 8. Скринінг тривоги й депресії за шкалами, порогові значення, розрізнення станів за стресу.	2
Тема 9. Опитувальники стресу й травми: скринінг ПТСР і гострого стресу, оцінка динаміки, безпека проведення.	4
Тема 10. Оцінка суїцидального ризику, агресії та адикцій за протоколом у кризі, дії, документування.	2
Тема 11. Диференціація стрес-асоційованих, невротичних, психосоматичних і афективних проявів на випадку після екстремальної події, взаємодія з лікарем, висновок.	2
Модульний контроль №2	2
Тема 12. Діагностична схема для професії підвищеного ризику: методики оцінки стану, моніторинг, рекомендації керівнику.	4
Тема 13. Картка експрес-діагностики в кризі, психологічний тріаж, пріоритети оцінки, передача інформації.	2
Тема 14. Складання плану обстеження дитини, підлітка й сім’ї після обстрілу чи евакуації, бесіда з батьками.	2
Тема 15. Діагностичні батареї для ветеранів, поранених і постраждалих, оцінка динаміки та супровід.	2
Тема 16. Підсумковий діагностичний висновок із рекомендаціями щодо консультування й психокорекції, інтерпретація, цифрові інструменти, обмеження й перспективи.	2
Модульний контроль №3	2
РАЗОМ	**48**

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма
МОДУЛЬ 1		
Змістовий модуль 1.		
1	**Тема 1. Психодіагностика як наука і практика: предмет, завдання, історія** Історія психодіагностики від перших експериментальних вимірювань і тестів інтелекту до цифрових платформ, хронологічна таблиця етапів. Порівняльна таблиця основних підходів (психометричний, клінічний, експериментально-діагностичний, проєктивний). Схема структури діагностичної діяльності та рівнів психологічного діагнозу. Словник основних понять теми: конструкт, операціоналізація, методика, норма, діагностична гіпотеза.	6
2	**Тема 2. Психометричні засади: надійність, валідність, стандартизація, норми** Надійність і валідність: поняття, види, показники. Розрахунок показників надійності на навчальному масиві даних (внутрішня узгодженість, ретестова надійність, похибка вимірювання). Стандартизація й види норм, процентильні та стандартні (стени, Т-бали). Залежність норми від вибірки, віку, культури та ситуації. Порівняння сирого й стандартизованого балів.	6
3	**Тема 3. Класифікація методів психодіагностики та принципи добору інструментарію** Класифікація методів психодіагностики, зокрема тести, опитувальники, проєктивні техніки, спостереження, бесіда, психофізіологічні й нейропсихологічні методи, з прикладами для кожної групи. Можливості й обмеження різних методів, зв’язок точності та діапазону застосування. Принципи добору інструментарію за запитом, віком, станом клієнта, часом і місцем. Обґрунтування складу діагностичної батареї для заданого запиту з урахуванням бажаності відповідей як чинника добору.	6
4	**Тема 4. Етика та процедура діагностичного обстеження** Інформована згода: зразки для дорослого й неповнолітнього, межі конфіденційності, винятки. Протокол обстеження, його структура та вимоги до фіксації відповідей і умов проведення. Шаблон діагностичного висновку із розділами запиту, процедури, результатів, інтерпретації, рекомендацій, обмежень. Етичні вимоги до оформлення, зберігання й передачі результатів. Захист тестових матеріалів.	6

5	**Тема 5. Діагностична бесіда, клінічне інтерв'ю, спостереження та оцінка психічного статусу** План діагностичної бесіди для обраної групи клієнтів: контакт, анамнез, скарги, ризики. Схема оцінки психічного статусу (зовнішній вигляд, мовлення, афект, мислення, увага, пам'ять, критичність). Відмінність структурованого, напівструктурованого й вільного інтерв'ю. Типові помилки інтерв'юера (ефект ореолу, підтвердження власної гіпотези, навідні запитання) і способи їх уникнення. Безпечне формулювання питання про суїцидальні думки.	7
Змістовий модуль 2.		
6	**Тема 6. Діагностика інтелекту та когнітивних функцій** Методики дослідження інтелекту й когнітивних функцій (шкали Д. Векслера, матриці Дж. Равена, когнітивний скринінг на основі MMSE чи MoCA, методики пам'яті, уваги, мислення). Умови проведення та обмеження кожної методики. Чинники, що спотворюють результати когнітивних тестів: втома, тривога, недосипання, черепно-мозкова травма, депресія, культурні й освітні відмінності. Структура висновку про когнітивний профіль.	6
7	**Тема 7. Діагностика особистості: опитувальники та проєктивні техніки** Особистісні опитувальники (MMPI, 16PF, Велика п'ятірка) та проєктивні техніки (малюнкові, сюжетні, незакінчені речення), їхня структура, інструкції, шкали достовірності. Порівняльна таблиця можливостей і обмежень цих методів. Типові помилки інтерпретації профілів: окремий пік, ігнорування шкал достовірності, змішування риси й стану. Різні вимоги до профілю у відборі та в консультуванні.	6
8	**Тема 8. Діагностика емоційних станів: тривога, депресія, афективні розлади** Інструкції, ключі й порогові значення PHQ-9, GAD-7, шкали А. Бека та шкали Ч. Спілбергера. Порівняльний аналіз двох опитувальників тривоги чи депресії за структурою, часом проведення, нормами, чутливістю, обмеженнями. Відмінність скринінгу від діагностики й ознаки, за яких результату шкали недостатньо. Повторні виміри як показник динаміки стану й ефективності допомоги.	6
9	**Тема 9. Діагностика стресу, травми та посттравматичних станів** Опитувальники та інтерв'ю для оцінки травми (PCL-5, IES-R, DES, CAPS-5), їхні критерії, структура, інтерпретація. Алгоритм діагностики ПТСР від скринінгу до направлення: кроки, критерії переходу, заходи безпеки. Принципи обережного розпитування про травматичну подію й запобігання повторній травматизації. Особливості діагностики травми в цивільних постраждалих, військових, рятувальників і дітей.	7

10	**Тема 10. Діагностика суїцидального ризику, агресії та адиктивної поведінки** Структуровані протоколи оцінки суїцидального ризику (C-SSRS): порядок запитань, рівні ризику, дії на кожному рівні. Протокол оцінки ризику для обраної установи (школа, лікарня, заклад вищої освіти, рятувальна служба, центр соціальних служб). Скринінг AUDIT і DAST, їх застосування й інтерпретація, мотиваційна розмова. Порядок передачі інформації та правила документування.	6
11	**Тема 11. Психодіагностика в клінічній практиці: невротичні та психосоматичні розлади, клініко-психологічна диференціація станів, взаємодія з лікарем і командою** Клініко-психологічна оцінка стану: механізми симптомів, функціонування, ресурси, потенціал відновлення. Медичний діагноз встановлює лікар. Основні положення МКХ-11 щодо стрес-асоційованих розладів (ПТСР, комплексний ПТСР, розлад адаптації, розлад тривалого горя). Таблиця диференціації схожих станів (тривога, депресія, ПТСР, розлад адаптації). Ознаки негайного направлення до психіатра. Спосіб передачі психологічних даних лікареві та наслідки гіпо- та гіпердіагностики. Підхід до невротичних і психосоматичних скарг: скринінг (HADS, PHQ-15, TAS-20), ознаки потреби в медичному обстеженні.	6
Змістовий модуль 3.		
12	**Тема 12. Психодіагностика професійної діяльності в ризикових умовах: відбір, моніторинг, оцінка після критичних подій** Діагностична схема відбору на обрану посаду (рятувальну, правоохоронну, медичну, реабілітаційну, диспетчерську) з критеріями, методиками, порогами, порядком ухвалення рішення та ризиками помилок. Система моніторингу стану працівників команди чи зміни: інструменти, періодичність, пороги сигналізації, захист особистих даних. Експрес-протокол оцінки після критичної події, що містить блок спостереження, короткі шкали й рівні рішення (спостереження, допомога на місці, направлення).	7
13	**Тема 13. Діагностика в кризових ситуаціях і надзвичайних подіях** Картка експрес-діагностики для психологічного тріажу: що спостерігати, що запитати, як оцінити, куди направити. Ознаки гострих реакцій у постраждалих, родичів і рятувальників (ступор, розгубленість, паніка, дисоціація, агресія). Критерії пріоритетної допомоги. Особливості діагностики за шуму, небезпеки й дефіциту часу.	6

14	**Тема 14. Діагностика дітей, підлітків та сім'ї** Діагностичний план для дитини чи підлітка після обстрілу, аварії, пожежі або втрати з визначенням методів, порядку, участі батьків. Вікові норми й особливості реакцій на травму (регрес, соматичні симптоми, порушення сну, агресія). Схема оцінки сімейної системи: стосунки, межі, ролі, ресурси. Ознаки, що потребують направлення до фахівців.	6
15	**Тема 15. Діагностика осіб у реабілітації, зокрема ветеранів і поранених** Батарея на три зустрічі для оцінки стану ветерана чи особи після поранення. Показники якості життя, соціальної адаптації, працездатності та моральної травми. Підготовка до діагностики осіб з інвалідністю й втратою функцій у цивільній реабілітації. План динамічного оцінювання (через 1, 3, 6 місяців), робота зі стигматизацією.	6
16	**Тема 16. Інтерпретація, діагностичний висновок, цифрові технології та перспективи** Повний діагностичний висновок за наданими даними: структура, мова для різних адресатів (клієнт, лікар, керівник, суд). Рекомендації щодо консультування, психокорекції чи психотерапії на основі результатів обстеження. Оцінка цифрового діагностичного сервісу за критеріями надійності, безпеки та приватності. Умови безпечного застосування штучного інтелекту в діагностиці, зокрема помилки алгоритмів, упередженість, захист даних, відповідальність фахівця.	7
	РАЗОМ	**100**

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Метою виконання індивідуальних завдань є закріплення, поглиблення й узагальнення знань, отриманих студентами на теоретичних і практичних заняттях.

Індивідуальна робота студентів з навчальної дисципліни «Психодіагностика» включає:

– анотування вивченої додаткової літератури;

– опрацювання визначених проблемних питань та їхнє обговорення на практичних заняттях;

– виконання одного з варіантів індивідуального завдання (перелік наведено нижче).

Вимоги до виконання: обсяг 8–12 сторінок (якщо не зазначено інше), посилання на наукові джерела (не менш ніж 8), презентація до 10 слайдів для захисту.

Варіанти індивідуальних завдань:

1. Аналіз психометричної якості методики. Підготувати психометричний паспорт обраної методики: призначення, структура, надійність, валідність, норми, обмеження застосування, висновок про придатність для певної групи. Обсяг 5–6 сторінок.

2. Діагностична батарея за запитом. Для заданого кейсу (сформулювати запит замовника) скласти батарею тестів з 5–7 методик, обґрунтувати добір, порядок і час проведення, спосіб обробки та форму висновку.

3. Протокол діагностичної бесіди. Скласти структуру бесіди для обраної групи клієнтів (ветеран, рятувальник, особа, яка пережила обстріл чи евакуацію, підліток-переселенець) з 20–25 ключовими запитаннями, правилами фіксації та ознаками, що потребують окремої уваги.

4. Порівняльний аналіз двох опитувальників. Порівняти два інструменти оцінки тривоги чи депресії за 8–10 критеріями (структура, час, норми, чутливість, обмеження) і сформулювати рекомендації щодо вибору.

5. Процедура адаптації зарубіжної методики. Описати покроково адаптацію обраної методики: переклад, зворотний переклад, експертна оцінка, пілотне дослідження (не менше 30 осіб), перевірка показників, нормування.

6. Схема професійно-психологічного відбору. Розробити діагностичну схему відбору на обрану посаду (рятувальник, водій екстреної служби, поліцейський, оператор лінії допомоги, медичний працівник): критерії, методики, пороги, порядок ухвалення рішення, ризики помилок. Обсяг 6–8 сторінок.

7. Система моніторингу стану працівників у ризикових умовах. Розробити систему для колективу чисельністю 80–120 осіб: інструменти, періодичність, пороги тривоги, порядок передачі інформації керівнику й медичній службі, захист особистих даних. Обсяг 8–10 сторінок.

8. Протокол оцінки після критичної події. Підготувати експрес-протокол на 15–20 хвилин: блок спостереження, короткі шкали, рівні рішення (спостереження, допомога на місці, направлення), критерії для негайного залучення психіатра.

9. Алгоритм діагностики ПТСР. Побудувати алгоритм від скринінгу (PCL-5) до клінічного інтерв'ю й направлення, із зазначенням дій на кожному кроці, критеріїв переходу й заходів безпеки. Обсяг 5–6 сторінок.

10. Протокол оцінки суїцидального ризику. Підготувати протокол для обраної установи (школа, лікарня, підрозділ рятувальної служби, пункт тимчасового розміщення, центр соціальних служб): запитання, рівні ризику, дії на кожному рівні, порядок інформування, правила документування.

11. Діагностика дітей, які пережили війну. Скласти діагностичний план для віку 7–10 або 11–14 років: методи, порядок, участь батьків, ознаки, що потребують направлення. Додати зразок короткого висновку.

12. Діагностика сім'ї в ситуації кризи. Розробити схему оцінки сімейної системи після тривалої розлуки, втрати чи хвороби близької людини з опитуванням подружжя й дітей: методики, критерії, ризики, рекомендації. Обсяг 5–6 сторінок.

13. Картка експрес-діагностики для тріажу. Розробити одну сторінку (не більше 10 хвилин на використання) для психологічного тріажу на місці надзвичайної події (обстріл, руйнування, масове ураження, евакуація): що спостерігати, що запитати, як оцінити, куди направити.

14. Оцінка стану ветерана. Скласти батарею на три сесії з критеріями інтерпретації й планом динамічного оцінювання (через 1, 3, 6 місяців). Передбачити роботу зі стигматизацією.

15. Діагностичний висновок за кейсом. За наданими даними обстеження написати повний висновок за структурою: запит, процедура, результати, інтерпретація, рекомендації, обмеження. Обсяг 4–5 сторінок.

16. Аналіз етичних ризиків і помилок діагностики. Описати три випадки (реальні чи змодельовані) діагностичних помилок або етичних порушень, розібрати причини й запропонувати заходи профілактики.

17. Огляд цифрових інструментів та штучного інтелекту в діагностиці. Оцінити три цифрові сервіси за критеріями надійності, доказовості, безпеки даних і етичності. Сформулювати умови безпечного застосування. Обсяг 8–10 сторінок.

18. Скринінг невротичних і психосоматичних проявів. Підготувати батарею з 3–4 методик (HADS, PHQ-15, TAS-20 та клінічне інтерв'ю) для клієнта із соматичними скаргами після тривалого стресу чи екстремальної події: порядок проведення, інтерпретація, критерії направлення до лікаря. Обсяг 5–6 сторінок.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання навчальної дисципліни застосовують такі методи навчання:

Результат навчання	Методи навчання
ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	Вербальні методи (лекція, пояснення). Наочні методи (презентація). Дискусійний метод. Проблемний метод. Методи самостійної роботи (анотування, підготовка доповідей)
ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	Дослідницький метод. Наочні методи (презентація). Методи самостійної роботи (пошук і анотування джерел, написання тез)
ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	Вербальні методи (лекція, пояснення). Наочні методи (презентація, демонстрація методик). Практичні методи (відпрацювання діагностичних процедур, розв’язання кейсів, рольові ігри). Методи самостійної роботи (виконання завдань, проведення розрахунків)
ПРН6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.	Дослідницький метод. Практичні методи (планування обстеження, збір даних, відпрацювання процедури). Методи самостійної роботи (виконання завдань)
ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.	Проблемний метод. Дискусійний метод. Дослідницький метод. Практичні методи (аналіз діагностичних помилок, розв’язання кейсів)
ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.	Наочні методи (презентація). Дискусійний метод. Методи самостійної роботи (підготовка доповідей, написання тез)
ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.	Практичні методи (розв’язання кейсів, рольові ігри). Проблемний метод. Дискусійний метод

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням таких методів:

Результат навчання	Методи контролю
ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	Усне опитування, тестові міні-контрольні роботи, модульний контроль, екзамен
ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	Перевірка виконання самостійних завдань (добір і анотування джерел), перевірка та захист індивідуальних завдань, усне опитування
ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	Тестові міні-контрольні роботи, перевірка виконання практичних завдань (добір методик, розрахунки), модульний контроль, екзамен
ПРН6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.	Перевірка протоколів і планів обстеження, робота в групі, перевірка виконання та захист індивідуальних завдань
ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.	Усне опитування, взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів, участь у дискусії, модульний контроль, екзамен
ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.	Захист індивідуальних завдань із презентацією, виступи на заняттях, участь у дискусії
ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.	Перевірка кейсів і планів консультування, оцінювання рольових ігор, робота в групі, екзамен

10. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

– поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	**Кількість балів за семестр**
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	**100**

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	**Кількість балів за семестр (денна форма)**
Виконання завдань під час навчальних занять	40
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка тез доповідей наукових конференцій	10
Разом за виконання завдань поточного контролю	**60**

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр (денна форма)
Відповіді (виступи) на заняттях	15
Участь у дискусії	5
Виконання тестових завдань	10
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	10
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	**40**

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремого виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$РНЗ = \sum(Рі \times ВКі) \times КНЗ, \quad (1)$$

де РНЗ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

Рі – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання і-го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

ВКі – ваговий коефіцієнт за виконання і-го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

КНЗ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	13
Виконання завдань модульного контролю 2	13
Виконання завдань модульного контролю 3	14
Разом за виконання завдань модульного контролю	**40**

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити цю оцінку в електронному кабінеті, і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті у межах окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти, тощо). Рішення про визнання результатів і оцінку за відповідну частину освітнього компонента ухвалює викладач за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті у межах цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90–100
B	Добре	82–89
C		74–81
D	Задовільно	64–73
E		60–63
FX	Незадовільно	35–59
F		0–34

11. ГЛОСАРІЙ

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Психодіагностика	psychodiagnostics
2	Діагностичний конструкт	diagnostic construct
3	Діагностична гіпотеза	diagnostic hypothesis
4	Психологічний діагноз	psychological diagnosis
5	Психометрика	psychometrics
6	Надійність	reliability
7	Валідність	validity
8	Стандартизація	standardization
9	Норма	norm
10	Первинний (сирий) бал	raw score
11	Стандартна шкала	standard scale
12	Похибка вимірювання	measurement error
13	Скринінг	screening
14	Тест	test
15	Опитувальник	questionnaire
16	Проєктивна методика	projective technique
17	Спостереження	observation
18	Клінічне інтерв’ю	clinical interview
19	Психічний статус	mental status
20	Діагностична батарея	test battery
21	Інформована згода	informed consent
22	Конфіденційність	confidentiality
23	Діагностичний висновок	diagnostic conclusion
24	Інтелект	intelligence
25	Когнітивні функції	cognitive functions
26	Пам’ять	memory
27	Увага	attention
28	Особистість	personality
29	Тривога	anxiety
30	Депресія	depression
31	Стрес	stress
32	Травма	trauma
33	Посттравматичний стресовий розлад	post-traumatic stress disorder
34	Дисоціація	dissociation
35	Суїцидальний ризик	suicide risk
36	Агресія	aggression
37	Адикція	addiction
38	Диференційна діагностика	differential diagnosis
39	Коморбідність	comorbidity
40	Невротичний розлад	neurotic disorder
41	Психосоматичний розлад	psychosomatic disorder
42	Професійно-психологічний відбір	professional psychological selection
43	Моральна травма	moral injury
44	Тріаж	triage
45	Експрес-діагностика	rapid assessment
46	Якість життя	quality of life

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. *Гостра реакція на стрес. Посттравматичний стресовий розлад. Порушення адаптації* : уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги. Затверджено наказом МОЗ України від 19.07.2024 № 1265. Київ : МОЗ України, 2024.

2. *Діагностика психологічних змін у військовослужбовців в умовах війни* : метод. посіб. О. М. Кокун та ін. Київ : 7БЦ, 2025. 162 с.

3. Закалик Г. М., Войцеховська О. В., Шувар Н. М. *Основи клінічної психології* : навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2020. 432 с.

4. Засєкіна Л., Козігора М. Крос-культурна адаптація та стандартизація шкали симптомів моральної травми. *Психологічні перспективи*. 2022. Вип. 39. С. 139–152. DOI: 10.29038/2227-1376-2022-39-zas (дата звернення: 20.08.26).

5. Кокун О. М. *Діагностика професійної життєстійкості та психофізіологічної стійкості* : метод. рек. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. 58 с.

6. Османова А. М., Хорунженко Г. В. *Клінічна психологія* : навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2023. 228 с. DOI: 10.36994/978-966-388-663-3-2023-228 (дата звернення: 20.08.26).

7. Про затвердження Програми розвитку кадрових ресурсів у системі психічного здоров'я на 2027–2031 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 24.06.2026 № 814. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/814-2026-п (дата звернення: 20.08.26).

8. Про систему охорони психічного здоров'я в Україні : Закон України від 15.01.2025 № 4223-IX. Відомості Верховної Ради. 2025. № 31. Ст. 103. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4223-20 (дата звернення: 20.08.26).

9. Про схвалення Концепції розвитку психологічної служби у системі освіти на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.07.2026 № 705-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/705-2026-р (дата звернення: 20.08.26).

10. *Психодіагностика* : метод. рек. щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем за спеціальністю 053 «Психологія». Уклад. Н. Л. Шеленкова. Умань : УДПУ імені Павла Тичини, 2022. 53 с.

11. *Психодіагностика та скринінг психічного здоров'я з основами психометрики* : метод. рек. Уклад. О. В. Мазяр. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 117 с.

12. Українська адаптація шкали для оцінки генералізованого тривожного розладу GAD-7 : досвід діагностики в умовах воєнного стану. Н. Алексіна та ін. *Insight : психологічні виміри суспільства*. 2024. № 11. С. 77–103. DOI: 10.32999/2663-970X/2024-11-5 (дата звернення: 20.08.26).

13. Чумак О. О., Товстуха О. М. *Психодіагностика* : навч.-метод. посіб. Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. 121 с.

14. Широка А. О., Миколайчук М. І. Адаптація україномовної версії опитувальника результативності психотерапії OQ-45.2 : валідність та надійність. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2020. № 3. С. 201–213. DOI: 10.32999/ksu2312-3206/2020-3-25 (дата звернення: 20.08.26).

Допоміжна література:

15. Бочелюк В. Й., Панов М. С., Бохонкова Ю. О. Реабілітаційна психологічна допомога при неврозах. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 11(16). С. 281–291. DOI: 10.52058/2786-4952-2022-11(16)-281-291 (дата звернення: 20.08.26).

16. Бочелюк В. Й., Панов М. С., Спицька Л. В. Психосоматичні розлади : сучасний стан проблеми. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 7(12). С. 542–552. DOI: 10.52058/2786-4952-2022-7(12)-542-552 (дата звернення: 20.08.26).

17. Бочелюк В. Й., Панов М. С., Спицька Л. В. Теоретико-методологічні та методичні засади психосоматики. *Наукові перспективи*. 2022. № 6(24). С. 545–558. DOI: 10.52058/2708-7530-2022-6(24)-545-558 (дата звернення: 20.08.26).

18. Коструба Н. Опитувальник «Грамотності щодо психічного здоров'я» : опис, адаптація, застосування. *Психологічні перспективи*. 2024. Вип. 44. С. 64–79. DOI: 10.29038/2227-1376-2024-44-kos (дата звернення: 20.08.26).

19. Підкоритов В. С., Скринник О. В. Сучасні підходи до вивчення розладів адаптації (огляд літератури). *Український вісник психоневрології*. 2025. Т. 33, вип. 1 (122). С. 81–89. DOI: 10.36927/2079-0325-V33-is1-2025-13 (дата звернення: 20.08.26).

20. Шеленкова Н. Л. Теоретичний аналіз проблеми психодіагностики прихильності до лікування в процесі реабілітації. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Соціальні та поведінкові науки»*. 2021. Вип. 18(47). С. 147–161.

Інтернет-джерела:

21. *Електронний архів Державного університету «Житомирська політехніка»* [Електронний ресурс]. URL: http://eztuir.ztu.edu.ua/ (дата звернення: 20.08.26).

22. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського* [Електронний ресурс]. URL: http://www.nbuv.gov.ua (дата звернення: 20.08.26).

23. *Наукові видання* [Електронний ресурс]. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. URL: http://psychology-naes-ua.institute/info/265/ (дата звернення: 20.08.26).

24. *Настанови на засадах доказової медицини* [Електронний ресурс]. Міністерство охорони здоров'я України. URL: https://guidelines.moz.gov.ua/ (дата звернення: 20.08.26).